Apocriefen van het Oude Testament

Oorspronkelijke titel: “Hoofdstuk V. De literatuur van de Joden”,
uit *De Vierhonderd Stille Jaren*, 1914.
Engelse versie: https://plymouthbrethren.org/article/6500
Duitse versie: https://www.soundwords.de/die-apokryphen-des-alten-testaments-a18543.html
Auteur: Harry A. Ironside

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (HSV)
Vertaling, inlassen en voetnoten door M.V.
Voor de eindnoten en sommige details werd de Duitse versie genomen:

De geschriften van de Joden

Wanneer men nadenkt over de moeilijke tijden die we kort in de voorgaande pagina’s [= hoofdstuk IV] hebben behandeld [1], is het verrassend hoeveel literatuur tot onze tijd is overgeleverd van een volk dat zo geteisterd werd en geleden heeft.

We hebben al gezien dat de canon van de Schrift kort na de dagen van Nehemia werd gesloten. De stem van inspiratie was verstomd, en werd ook niet meer gehoord totdat het “Opgang uit de hoogte” Zijn volk had bezocht (Lukas 1:78), en God toen tot ons sprak in Zijn Zoon [vgl. Hebreeën 1:2]. Alle latere boeken dan dat van Maleachi, de laatste van de profeten[1], hebben daarom geen plaats meer in het Oude Testament. Maar elk boek dat daarin werd opgenomen, is door onze Heer zelf geverifieerd toen Hij verklaarde dat “de Wet, de Profeten en de Psalmen” (Lukas 24:44) in waarheid het woord van God zijn, en allemaal opgenomen in “de Schrift die niet gebroken kan worden” (Johannes 10:34).

Het Oude Testament heet bij de Joden de TeNaCh

1. **T**hora (WET; ook MOZES genoemd): Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium. (Eerste 5 boeken van de bijbel).
2. **N**ebiim (PROFETEN)
   - Vroege profeten: Jozua, Richteren, (1+2) Samuël, (1+2) Koningen.
   - Late profeten: Jesaja, Jeremia, Ezechiël, Hosea, Joël, Amos, Obadja, Jona, Micha, Nahum, Habakuk, Zefanja, Haggai, Zacharia, Maleachi.
3. **Ch**etubim (GESCHRIFTEN; ook PSALMEN genoemd)
   - Psalmen, Job, Spreuken.
   - Ruth, Hooglied, Prediker, Klaagliederen, Ester (Megillot - feestrollen).
   - Daniël, Ezra, Nehemia, (1+2) Kronieken.

De drie hierboven genoemde delen omvatten alle boeken die we het Oude Testament noemen. Ze werden als heilig en goddelijk geïnspireerd beschouwd door de Joden, en er werden nooit andere door hen toegevoegd. Het was het Rooms-katholieke concilie van Trente dat als eerste het lef had om de Apocriefen te rekenen als boeken die door God waren Geïnspireerd. Wat de aard van deze collectie is, zullen we zodra opmerken.

Het is noodzakelijk om duidelijk en ondubbelzinnig te zijn over de inspiratie van het Oude Testament, want in deze ongelovige generatie ontbreekt het niet aan pogingen om het geloof van gewone mensen te doen wankelen in boeken zoals Esther, Daniël, Jona en anderen. Maar al deze werden geschreven voordat de stem van de profetie werd opgeschort; alle boeken die nu in onze Bijbels staan, en geen andere, stonden in de Bijbel en werden geliefd, geciteerd en geëerd door de apostelen, en ze werden als goddelijk gegeven door de Heer Jezus bekrachtigd. Hij verwijst uitdrukkelijk naar

[1] Zie de lijst van de profeten http://www.verhoevenmarc.be/PDF/profeten-OT.pdf

“Daniël de profeet” (Mattheüs 24:15) en “het teken van de profeet Jona” (Mattheüs 12:39), in een taal die geen twijfel toelaat over het hoge niveau waarop Hij hun geschriften plaatste.

Maar in de Makkabeeëntijd en later waren er andere instructieve boeken, die geen aanspraak maakten op inspiratie, die de Joden altijd hebben gewaardeerd, en die de vroege christenen soms lazen in hun bijeenkomsten om de lessen die ze bevatten, hoewel zonder ooit te overwegen ze gelijk te stellen met de Hebreeuwse Schriften of het Griekse Nieuwe Testament.

Niemand weet wie deze boeken heeft verzameld. Voor het gemak worden ze *Apocriefen* genoemd – dat wil zeggen, “Verborgen”. Sommige daarvan zijn van de hoogste literaire kwaliteit; andere zijn erg inferieur. Sommige, zoals 1 Makkabeeën, hebben een duidelijke historische waarde; andere zijn volkomen onbetrouwbaar en in tegenspraak met bekende feiten. Allemaal werden ze in het Grieks geschreven in de dagen van de grote literaire ontwaking die plaatsvond toen de Griekse cultuur door veel Joden bijna werd verafgood.

De oudtestamentische Apocriefen

De Esdras-boeken

Het eerste boek van de Apocriefen staat bekend als h**et** eerste boek Esdras, wat de Griekse vorm van *Ezra* is. Dit is grotendeels een kopie van het boek met die naam in onze Bijbels, met aanzienlijke extra inhoud van zeer twijfelachtige kwaliteit. Het boek is kennelijk gemaakt om de geleerde heidenen te imponeren met Gods zorg voor de verachte Jood.

Het tweede boek Esdras is van een heel ander karakter, en ongetwijfeld van een andere hand. Het is een boek met een sterk apocalyptische stijl, dat voornamelijk bestaat uit een reeks extatische visioenen waarin min of meer spiritualiteit is verweven. De schrijver nam kennelijk Daniël, Ezechiël en Zacharia als voorbeelden, en was iemand wiens ziel werd aangestoken door hun glorieuze beloften van zegen die over Israël zouden komen, en angstaanjagende veroordelingen van oordeel over de vijanden van het uitverkoren volk. Aan de andere kant zit het vol met onnauwkeurigheden en uitspraken die in tegenspraak zijn met het woord van God.

Het boek Tobit

Het boek Tobit beweert een verslag te zijn van de vreemde ervaringen van een Israëliet met die naam, die tot de stam van Naftali behoorde en tot degenen behoorde die door de Assyriërs werden meegenomen. Het is volkomen onbetrouwbaar; een religieuze romance, vol absurditeiten, en toch ook lessen over moraliteit en ware vroomheid.

In dit boek vinden we een engel genaamd Rafaël. De enige twee engelen die daadwerkelijk in de Schrift worden genoemd, zijn Michaël en Gabriël. De bezweringen en wonderen van Tobit maken het onwaardig om de minste erkenning te verdienen, maar dragen bij aan de interesse als een onderhoudend literair werk. Zonder twijfel nam het vaak de plaats in van de kinderverhalen van onze tijd in Joodse gezinnen, waarbij strikte, morele en religieuze principes werden overgebracht, vermengd met genoeg bovennatuurlijke elementen om de aandacht van jongeren te trekken.

Het boek Judith

Het boek Judith is het verhaal van de bevrijding van Israël in de dagen van Nebukadnezar, door een Joodse matrone; die alleen het kamp van de vijand binnentrekt en zich overgeeft aan de heidense generaal Holofernes om hem te vernietigen. Wanneer hij verliefd raakt op haar wijsheid en schoonheid, maakt zij misbruik van zijn zwakte en hakt zijn hoofd af met zijn eigen zwaard terwijl hij slaapt. Of er nu enige waarheid in het verhaal zit of niet, is nu onmogelijk te zeggen; maar sindsdien wordt Judith beschouwd als een nationale heldin, en haar daden worden als zeer verheven beschouwd. Toch bedriegt zij Holofernes, en aarzelt ze niet om kwaad te doen om het goede te bereiken; terwijl ze haar eigen lichaam intact houdt.

Met uitzondering van 1 Makkabeeën is het boek Judith het mooiste verhalende werk van de Apocriefen.

Toevoegingen van het boek Esther

Het weglaten van de naam van God in het canonieke boek Esther zorgde ervoor dat de gelovigen deze lang in twijfel trokken, omdat zij de goddelijke reden voor het weglaten niet begrepen. In de *Aanvullingen op het Boek Esther*[2] worden pogingen ondernomen om dit te corrigeren. Het is echter de onhandige poging van een onbekwame schrijver om Gods volmaakte werk te verbeteren. Men hoeft alleen het geïnspireerde boek Esther en vervolgens deze vervormde menselijke tekst te lezen om het verschil te zien tussen de door God geïnspireerde Schrift en deze menselijke imitatie.[3]

Het boek der Wijsheid en het boek Sirach

De volgende twee boeken in de Apocrypha worden in een totaal andere categorie geplaatst. Ze behoren tot de mooiste voorbeelden van inspiratieloze wijsheidsliteratuur en verdienen het om te worden gerangschikt bij de verhandelingen van Epictetus, de zelfreflecties van Marcus Aurelius en de essays van Franciscus Bacon, hoewel ze veel minder zijn dan het geïnspireerde boek Spreuken.

Het *Boek der Wijsheid* (ook wel het *Boek van Salomo's Wijsheid* genoemd) is een anoniem werk waaraan de naam van de grote koning in de titel is verbonden. Het is niet van zo'n hoge orde als het volgende boek, maar is desalniettemin van grote waarde.

In het algemeen staat het volgende boek bekend als *de Wijsheid van Jezus, de Zoon van Sirach, of Ecclesiasticus.* Algemeen wordt aangenomen dat deze selecte verzameling spreuken en wijze uitspraken, afkomstig is – zoals ze beweert – van Jezus (de Griekse vorm van *Jozua*), de zoon van Sirach. Jezus leefde "bijna overeenkomstig alle profeten"[4], en die hier de degelijke instructie heeft belichaamd die hij als jongeling van zijn grootvader Jezus ontving, die in het Hebreeuws schreef en stierf toen "het boek bijna voltooid was"[5]. De kleinzoon vertaalde, bewerkte en rangschikte het, zonder te beweren inspiratie te hebben; hij zond het uit in de hoop zo zijn volk op te bouwen, waarbij hij zijn vatbaarheid voor dwalingen bekende, maar verlangde naar een onbevooroordeelde lezing van het werk dat hij in het Grieks had vertaald uit de Hebreeuwse verslagen van de oudere Jezus. De gegeven datum betreft de jaren van Ptolemaeus Euergetes [d.w.z. 133/132 v.Chr.]; en de lof van Simon de Rechtvaardige, in hoofdstuk 50, toont aan dat de schrijver leefde tijdens zijn ambtstermijn.

Het boek van Baruch en de brief van Jeremia

Bijbelstudenten zullen zich herinneren dat Jeremia een dienaar had, genaamd Baruch. Men gelooft dat hij de auteur is van het boek Baruch, het volgende in volgorde. Maar er is geen bewijs dat dit echt het geval was. Het is een werk van weinig waarde. Het laatste hoofdstuk (Baruch 6) beweert "De Brief van Jeremia" te zijn, geschreven aan de gevangenen die op het punt stonden door Nebukadnezar naar Babylon te worden geleid. Het is van een veel minder verheven orde dan de authentieke geschriften van "de huilende Profeet" die rouwde om het volk Israël.

Addenduma bij het boek Daniël

Er zijn drie verhalen die aan het boek Daniël zijn toegevoegd, en die in volgorde worden gegeven in het volgende deel van de Apocriefen. Het eerste heet:

1. "Het Lied van de Drie Heilige Kinderen", en werd toegevoegd na het 23e vers van Daniël, hoofdstuk 3. Het beweert het lied te reproduceren dat de drie Hebreeuwse jonge mannen zongen terwijl ze ongedeerd door de vurige oven liepen, en is waardevol omdat het het karakter van Joodse vroomheid in de periode die we overwegen bewaart.

2. De Geschiedenis van Susanna werd gepubliceerd als voorwoord op de canonieke profetie van Daniël.[6] Het vertelt het verhaal van de poging van twee wellustige ouderen, eerst om een jonge Joodse vrouw van haar deugd te beroven, en het voorwerp van hun duistere maar mislukte bedoeling te chanteren nadat ze succesvol zijn afgewezen. Daniel, louter een jonge man, verschijnt op het toneel en krijgt door hen individueel te ondervragen, de twee schurken zover dat ze elkaar tegenspreken, zodat zowel Susanna's onschuld als hun eigen slechtheid worden bewezen.

3. Het derde verhaal werd aan het einde van Daniël toegevoegd en heet "De Geschiedenis van de Vernietiging van Bel en de Draak". Het is een wonderverhaal, vergelijkbaar met dat van Tobit, dat vertelt over een test die Daniël en de Babyloniërs maakten over de kracht van de god Bel, en een grote draak die door Daniël werd overwonnen door een mengsel van pek, vet en haar, die hij in de

muil van het wezen duwde. Men kan in het hele dwaze verhaal niet ontkennen hoe Chaldeeuws bijgeloof op magische remedies en magische preparaten in de geest van de schrijver leven. De wonderen van de Bijbel zijn altijd van serieuze, nuchtere aard en dienen een belangrijk of nuttig doel. Het zijn nooit louter machtswerken, verbluffend en verwarrend zonder moreel motief. Het is anders met de vervalste tekens van Satans gezanten en met de wonderwerken die worden verteld in inspiratieloze legendes, zoals die in deze onhistorische geschiedenis van “Bel en de Draak”.

Het gebed van Manasse

Het Gebed van Manasses beweert de berouwvolle smeekbede te zijn van Manasse, de zoon van Hizkia, nadat hij berouw had getoond. Het is volledig fantasierijk, maar interessant omdat het inzicht geeft in Joodse vroomheid..

De boeken Makkabeeën

Het eerste boek Makkabeeën is een historisch verslag van de oorlogen van de Joden, vanaf de dood van Alexander de Grote tot het bewind van Simon, de broer van Judas Makkabeüs. Uit dit boek is onze kennis van de Joodse onafhankelijkheidsoorlogen grotendeels ontleend. De stijl is krachtig en intens dramatisch, en voert de lezer met onverminderde interesse van scène naar scène. Als getuigenis van de onwankelbare zorg van Jahweh voor Zijn volk, zelfs wanneer hij onder Zijn hand staan vanwege hun zonden, en Zijn bereidwillige genade die hen ontmoet op het moment dat zij hun ongerechtigheden belijden en Zijn aangezicht zoeken, is het boek van grote waarde. Toch claimt het verslag geen goddelijke inspiratie. Wie de auteur is, is tegenwoordig onmogelijk te zeggen; maar hij was duidelijk een oprechte liefhebber van Israël en Israëls God.

Het tweede boek Makkabeeën is veel minder betrouwbaar, maar wel van groot belang. Het is een vreemde mengeling van nuchtere geschiedenis en onbetrouwbare legende. Het boek wordt door de Romeinse kerk gewaardeerd vanwege de schijnbare goedkeuring van de onbijbelse gewoonte om gebeden voor de doden te bidden. In Makkabeeën 12:43-45 zou Judas Maccabeüs een zondeoffer hebben gebracht voor de doden, en daarmee een verzoening voor hen hebben gedaan zodat zij van hun zonden verlost zouden worden.[7] Wat Judas ook in gedachten had, zijn daad heeft geen Schriftuurlijke goedkeuring.

Er zijn nog twee andere boeken, bekend als het *derde* en *vierde boek Makkabeeën*, die niet werden opgenomen in de ontvangen Apocriefen door het Concilie van Trente, hoewel sommigen beweren dat ze per vergissing zijn weggelaten. De eerste is fragmentarisch en legendarisch; de tweede, een lange, religieuze roman.

Andere literaire overblijfselen

Andere literaire overblijfselen zijn er die lang door de Joden werden gewaardeerd, maar nu zelden worden gelezen en sommige volledig verloren zijn gegaan; zoals bijvoorbeeld:

- Het Boek Henoch;
- De Geheimen van Henoch;
- Het Jubelboek;
- Testamenten van de Twaalf Patriarchen;
- Psalmen van Salomo;
- Sibyllijnse Orakels;
- Hemelvaart van Mozes;
- De Apocalyps van Elia;
- De Apocalyps van Zefanja

Evenals enkele andere, waarvan vroege christelijke kerkvaders melding maken, maar die, voor zover bekend, niet meer bestaan. Sommige hiervan werden begonnen tijdens de tijd van de Asmoneërs maar werden pas voltooid in de christelijke tijdsberekening. Daarom bevatten ze een mengeling van joodse en christelijke elementen.. De *Sibyllijnse Orakels* en het *Boek Henoch* zijn van dit karakter.

Het is een belangrijk feit dat in al die lange jaren van de vier stille eeuwen die we voor ons hebben gehad, niet eens één psalm of enig ander literair product tot ons is gekomen dat het waard is om te vergelijken met de kostbare schatten van het Oude Testament. Sommigen hebben inderdaad

geprobeerd Makkabeïsche data toe te kennen aan sommige boeken van de Profeten en aan verschillende recentere psalmen, maar hun speculaties zijn van geen echte waarde, en er bestaat weinig twijfel dat ze allemaal zijn geschreven nadat de laatste regel van Maleachi werd geschreven. De canon van de Joodse Schriften was toen compleet. Er werden later geen losse fragmenten toegevoegd.

Wanneer de profetische stem opnieuw gehoord zou worden, zou dat zijn om de komst aan te kondigen van Hem die het object en thema was "in al de Schriften" (Lukas 24:27), en wiens komst in genade de aanleiding zou zijn voor het schrijven van het Nieuw Testament dat de geschreven openbaring van God aan de mensheid voltooit. Het Oude en Nieuwe Testament zijn het werk van de *ene* Geest wiens vreugde het was om van de dingen van Christus te nemen en ze aan ons te verkondigen" (Johannes 16:14).

Het is interessant en, vanuit educatief oogpunt winstgevend, om vertrouwd te raken met deze vreemde en oude boeken; maar allen zijn als duisternis wanneer ze worden vergeleken met het heldere licht dat straalt van de Heilige Orakels, de Heilige Schrift, gegeven door inspiratie van God om de mens van God in staat te stellen elk goed werk te doen (2 Timotheüs 3:17). Het volgende geldt voor hen:

"Voor eeuwig, HEERE, staat Uw woord vast in de hemel" (Psalm 119:89).

Eindnoten (uit de Duitse versie)

[1] Redactionele noot: In het boek *The Four Hundred Silent Years.*

[2] Redactionele noot: De volledige titel van het boek in de Engelse bijbeledities is: *The Rest of the Chapters of the Book of Esther, which are found neither in the Hebrew, nor in the Chaldee.*

[3] Ik heb een klein boekje geschreven genaamd *Notities over Esther*. Misschien helpt het degenen die worstelen met de redenen waarom de goddelijke naam in het boek *Esther* wordt weggelaten.

[4] Redactionele noot: In de KJV staat in het voorwoord van het *Book of Wisdom: almost after all the Prophets.*

[5] Redactionele noot: De KJV zegt (ook in het voorwoord): *leaving this book almost perfected.*

[6] Shylocks uitroep "Een Daniël komt oordelen, ja, een Daniël!" wanneer hij Porzia's wijsheid hoort, vindt hier zijn verklaring. (Redactionele noot: Uit William Shakespeares *The Merchant of Venice*, vierde akte, eerste scène).

[7] Redactionele noot: 2 Makkabeeën 12:43-45 luidt: "En enige voorraad gemaakt hebbende uit een hoofdschatting, van tweeduizend drachmen zilver, zond die naar Jeruzalem om offerande te doen voor de zonde; gans wel en edel doende, daar hij dacht aan de opstanding. (Want indien hij niet had verwacht, dat degenen die gevallen waren, weder zouden opstaan, zo zou het tevergeefs en dwaas geweest zijn voor de doden te bidden). Daarbenevens dat hij aanmerkte dat degenen, die godzalig ontslapen zijn, een zeer schone genade weggelegd is".
http://www.verhoevenmarc.be/SV_html_1750_Jongbl/2mak.htm#2Mk12

Apocriefe geschriften in de oude Statenvertaling:

3 Ezra	2 Makkabeeën	Boek der Wijsheid
4 Ezra	3 Makkabeeën	Jezus Sirach
Judith	Gebed van Azaria *(Da 3)*	Baruch
Tobias (Tobit)	Susanna *(Da 13)*	Gebed van Manasse
1 Makkabeeen	Bel en de draak *(Da 14)*	Esther (apocriefe deel)

http://www.verhoevenmarc.be/SV_html_1750_Jongbl/index.htm

Tijdens de Synode van Dordrecht werd uitgebreid gediscussieerd over de opname van de apocriefen in de Statenvertaling. In de eerste druk werden de boeken voorafgegaan door een *Waerschouwinge aen de lesers*, waarin de onwaerachtige, fabeleuse, ende met de Canonijke boecken strijdende saken in de apocriefen worden opgesomd. https://www.boekenstek.nl/a-66552841/verborgen/statenvertaling-apocriefe-boeken/

Juda vanaf de koningen	
930-913 (971 geb.)	Rehabeam
913-910	Abia
910-869	Asa
872-848 (907 geb.)	Josafat
853-841 (885 geb.)	Joram
841 (863 geb.)	Ahazia
841-835	Athalia
835-796 (842 geb.)	Joas
796-767 (821 geb.)	Amazia
792-740 (808 geb.)	Uzzia
750-732 (775 geb.)	Jotham
735-715 (755 geb.)	Achaz
715-686 (740 geb.)	Hizkia
697-642 (709 geb.)	Manasse
642-640 (664 geb.)	Amon
640-609 (648 geb.)	Josia
609 (632 geb.)	Joahaz
609-598 (634 geb.)	Jojakim
606	1e deportatie
598-597 (616 geb.)	Jojachin
597	2e deportatie
597-586 (618 geb.)	Zedekia
586	3e deportatie
581	4e deportatie
±610-±535	Daniël
587-582	Gedalja stadhouder
537	terug o.l.v. Zerubbabel
520	Zacharia en Haggaï
515	herbouw tempel voltooid
458	Ezra naar Juda
445	Nehemia landvoogd
	Esther
332	Alexander verovert Jeruzalem,
312	sticht. Seleucidische rijk
218	Antiochus III verovert deel Palestina
198	Het land van Israël komt onder Syrië
191/190	Scipio verslaat Antiochus
168	tempel ontwijd; Maccabeeënopstand
165	tempel aan Jahweh gewijd
63	Judea Romeins protectoraat
40	Herodes koning van Juda
4	Geboorte van Jezus Christus